

הרואה פרק תשיעי ברכות

זו. תורה אור השלם

1. וראו כל עמי הארץ כי שם יי קראו עמך ויראו מלפניו: דברים כח י
2. כי אם ליבנה תקרא לקהלוהו תתן קולך: משלי ב ב
3. תורה צוה לנו משה מורה קהלת יעקב: דברים לג ד
4. אמר לחכמה אחתי את ומדע ליבנה תקרא: משלי ד ד
5. השם גבולך שלום חלב חיים ישבעך: תהלים קמו ד
6. ויגע על פי יואמר הבח נגע זה על שפתך וקר נגע זה וחסאתך תפטר: ישעיהו ז ז
7. אשתך כגוף פריה יבדלתי ביתך בגוף כשתלי זיתים סביב לשפתך: תהלים כח ב
8. אקרי לבן עיר ולשוקה בני אתנו כבס בין לבשו וברם עבדים סתו: בראשית מט א
9. נצר תאנף אבל פריה ושמר אנדו יבד: משלי כו ח
10. אנהך אביאך אל בית אמי תלמדני אשקך מיין יחוק עמית רפגי: שיר השירים ח ב
11. בחות השני שפתך ומדברך ינאך כפלקי תרמוך רקתך מבצע לקצותך: שיר השירים ד ג
12. ויתן רענון ופרי אתך קרא יי שוקל לקול המולה גדלה הצית אש עליה ורעו קליותיו: ירמיהו יא טז
13. ואתה תצח את בני ישראל ויחזו אליך שמן זית וך בתית למאור להעלות נר תמיד: שמות כ ט
14. תם עוֹרֵך בתי ציון לא יסוף להגלוהך פקד עוֹרֵך בת אדום גלה על חטאתך: איכה ד כב
15. ודי חלב עדים ללחמך ללחם ביקר וחיים לעריותך: משלי כו כ
16. וקשתם לבם ביום הראשון פרי עין יתר פפת תמרים ועץ עץ עבת וצרבי נחל ושמחתם לפני יי אלהיכם שבעת ימים: ויקרא כג כ
17. חכמות בחוץ תרבה ברחובות תתן קולך: משלי א כ
18. ושמחו כי ישלתם וינחם אל מחוז תפצים: תהלים קו ל
19. מהר צעה להפתח ולא ימות לשחת ולא יחסר לחמו: ישעיהו נא ד
20. ויין ושמח לבב אגוש להצדיל פנים משמן ולחם לבב אגוש יסעד: תהלים קד טו
21. תנו שכר לאובד ויין למריר נפש: משלי לא ו
22. לבו לחמו בקלמי ושתו בין מסכתיו משלי ט ה

רבינו הגאון

הא דמסרג. פי' שיש עליו הכסא.

זלזל חטא. לפי שח"ל אין לה זכיות אלא עון יש זיטיבתה חוה עומד ערוס זלזל אותם עונות: זא"י. שהרבה מנאות תלויות בה חוה העומד ערוס סימן שהוא ערוס מנמותיה: **הנפפע לסרדיועו.** שומרין אותו שלא יצרח אלמנא סימן שמירה הוא ששומרים אותו מדי היסק: **אגם.** שיש בו קנים גדולים וקטנים וסמוכים זה לזה סימן לראש לרשע שהגדולים והקטנים מתקצלים יחד קצוץ גדול וזא"ס לשמוע דרשה מפיו: **יער.** אילנות גדולים ואינן סמוכים זה לזה אף זה סימן לראש לתלמיד הרב והוא ראש זכני כלה שמפצת לתלמידים שמועתם אחר שעמד הרב והם ממוזין על שמועתם ויש לתלמידים שלא יציו זכדרי הרב ככל הזורך חוה מצינה להם: **סלי ענא.** נראה לו שהיה זוג ועבד תלוי זבוארו ומשמיע קול והוא סימן לראש ישיבה שמשמיע קול לרזיס: **ונחיה בה נצחיה.** קשקשתי בה זקול: **עונופו מוהוין לו.** לפי שהעונות קרוין אדומים שנאמר אם יאדימו כעולע (ישעיהו א) וחמונ נכמס עונו: (ירמיהו ב) וסימן הוא שפורשין ממנו: **פרנספו מוונמם.** כחמס שפער לחמו ומניו לו זכל מקוס: **הרגו נחמס:** כל שכן שנכפלה לו. שהרי נתגבר עליו: **ולא היא.** אלא רב שסת דורש להנחמו לפתור תלומו לעושה: **יש שוספו כו'.** לפיכך אין לעמוד על פתרונו: **הששים**

דמסרג. שיש לו לוכף על גביו (ה) יפה: **נס נעשה לו.** נו"ן כנגד נו"ן וכגון שראה השם כמזו: **חנינא.** נוני"ן הרבה נסים רזיס: **והני מילי זכענא.** אכולו קאי שראה הונא או חנינא או מיצה זו של הספד כמזוה דמשמע חסו שנעור משנתו קודם שנסתלק סימן הוא שסמוך אלל הקב"ה: **מונצה לו שהוא זן העולם הבא.** ונוטל חלקו וחלק חברו זגן עדן דדמי לאשת איש: **פלגי רמונים שנתלקו:** יעפה לסורה. שנאמר אשקך מיין הרקח היינו תורה: **מעסים רמוני.** הנמלץ מן הרמונים: **נכסיו מלליו.** כהסם זה שעליו משולשים זה על זה כמין קליעה: **זכנייהו.** על כנס זכנונמס זכנונבר: **היו ראש ישיבה.** שמכרין ומנחה לרזיס: **אני ראיסיה וכו'.** ועל כן נעשיתי ראש ישיבה זכמנא מחסי: **סרבינא.** גינה א"ר צהמ"ד. **סרבינא** נאה וגילה נוטריון של מרגול: **סלויה זקספו.** זקספק זכניס הללו שהאכל סמוס זס: **נכסזרו.** נתגלה האוכל: **וינחם אל מחו.** היינו כזך: **חפסם.** סימן הוא להיות חפזיו נעשים: **המגלה.** סימן גדולה ותפארת היא לו כמו ויגלגל ויחלק וגו' (בראשית מח): **נעריבה.** זקסיניה: **דמדליה.** שהולכת זכוכה של יס: **הנפנה.** סימן הוא שסרכונו וגנותו נפרש ויולא מעליו: **והוא דלא קנת.** שלא הנחיס דיו: **זככל עומד**

הא דמסרג הא דלא מסרג הרואה הונא בחלום נס נעשה לו חנינא חנינא יוחנן נסי נסים נעשו לו הרואה הספד בחלום מן השמים חסו עליו ופדאוהו והני מילי בכתבא העונה היא שמיה רבא מברך מוכבטח לו שהוא בן העולם הבא הקורא ק"ש ראווי שתשרה עליו שכניה אלא שאין דורו זכאי לכך המניח תפלין בחלום יעפה לגדולה שנאמר יורא כל עמי הארץ כי שם יי נקרא עליך וגו' ותניא רבי אליעזר הגדול אומר אלו תפלין שבראש המתפלל בחלום סימן יפה לו וה"מ דלא סיים הבא על אמו בחלום יעפה לבניה שנאמר כי אם לבניה תקרא הבא על נערה מאורסה יעפה לתורה שנאמר תורה צוה לנו משה מורשה קהלת יעקב אל תקרי מורשה אלא מאורשה הבא על אחותו בחלום יעפה לחכמה שנאמר אמור לחכמה אחותי את הבא על אשת איש בחלום מוכבטח לו שהוא בן העולם הבא וה"מ דלא ידע לה ולא הדרה בה מאורתא א"ר חייא בר אבא הרואה חטים בחלום ראה שלום שנאמר השם גבולך שלום חלב חיים ישבעך הרואה שעורים בחלום סרו עונותיו שנאמר

ווסר עונך וחטאתך תכופר אמר רבי זירא אנא לא סלקי מבבל לא"י עד דחזאי שיערי בחלמא הרואה גבן טעונה בחלום אין אשתו מפלת פלים שנאמר אשתך כגבן פריה שורקה יעפה למשיח שנאמר אוסרי לגבן פריה ולשורקה בני אתונא הרואה תאנה בחלום וורתו משתמרת בקרבו שנאמר נוצר תאנה יאכל פריה הרואה רמונים בחלום זוטרי פרי עסקיה כרמונא רכרכי רכי עסקיה כרמונא פלגי אמ ח"ח הוא יעפה לתורה שנאמר אשקך מיין הרקח מעסים רמני ואם ע"ה הוא יעפה למצות שנאמר כפלת הרמון רקתך מאי רקתך אפילו ריקנין שבך מלאים מצות כרמון הרואה זיתים בחלום זוטרי פרי ורכי וקאי עסקיה כזיתים וה"מ פרי אבל אילני הויין ליה בניס מרוכינ שנאמר בניך כשתילי זיתים וגו' איכא דאמרי הרואה זית בחלום שם טוב יוצא לו שנאמר זית רענן יפה פרי תואר קרא יי שמך הרואה שמן זית בחלום יעפה למאור תורה שנאמר ויקחו אליך שמן זית וך הרואה תמרים בחלום תמו עונותיו שנאמר תם עונך בת ציון אמר רב יוסף הרואה עז בחלום שנה מתברכת לו עזים שנים מתברכות לו שנאמר ודי חלב עזים ללחמך הרואה הדס בחלום נכסיו מצליחין לו ואם אין לו נכסים ירושה נופלת לו ממקום אחר אמר עולא ואמרי לה במתניתא תנא והוא דחזא בכנייהו הרואה אתרוג בחלום הדור הוא לפני קונו שנאמר פרי עץ הדר כפות תמרים הרואה לולב בחלום אין לו אלא לב אחד לאביו שבשמים הרואה אווז בחלום יעפה לחכמה שנאמר חכמות בחוץ תרגול והבא עליה הוי ראש ישיבה אמר רב אשי אני ראיתיה וכאתי עליה וסלקית לגדולה הרואה תרנגול בחלום יעפה לבן זכר תרנגולים יעפה לבנים זכרים תרנגולת יעפה לתרביצה נאה וגילה הרואה ביצים בחלום תלויה בקשתו נשתברו נעשית בקשתו וכן אגוזים וכן קשואים וכן כלי זכוכית וכן כל הנשברים כאלו הנכנס לכרך נעשו לו חפציו שנאמר וינחם אל מחוז חפצם המגלח ראשו בחלום סימן יפה לו ראשו וזקנו לו ולכל משפחתו היושב בעריכה קמנה שם טוב יוצא לו בעריכה גדולה לו ולכל משפחתו וה"מ דמדליה דלוי הנפנה בחלום סימן יפה לו שנאמר מהר צועה להפתח וה"מ דלא קנת העולה לגג בחלום עולה לגדולה ידר יורד מגדולתו אביי ורבא דאמרי תרווייהו כיון שעלה עלה הקורע בגדיו בחלום קורעים לו גור דינו העומד ערום בחלום בבבל עומד בלא חטא בארץ ישראל ערום בלא מצות הנתפש לסרדיוט שמירה נעשית לו נתנהו בקולר הוסיפו לו שמירה על שמירתו וה"מ בקולר אבל חבלא בעלמא לא הנכנס לאגם בחלום נעשה ראש ישיבה נעשה ראש לבני כלה רב פפא ורב הונא בריה דרב יהושע חזו חלמא רב פפא דעייל לאגמא נעשה ראש ישיבה רב הונא בריה דרב יהושע דעייל ליער נעשה ראש לבני כלה רב פפא דתלי מבלא נעשה ראש ישיבה רב הונא בריה דרב יהושע דלא תלי מבלא נעשה ראש לבני כלה אמר רב אשי אנא עיילית לאגמא ותלאי מבלא ונכחי בה נכוחי תני תנא קמיה דר' בר יצחק המקיז דם בחלום עונותיו מחולין לו והתניא עונותיו סדורין לו מאי סדורין סדורין לימחל תני תנא קמיה דרב ששת הרואה נחש בחלום פרנסתו מזונמת לו נשכו נכפלה לו הרגו אבדה פרנסתו אמר ליה רב ששת כל שכן שנכפלה פרנסתו ולא היא רב ששת הוא דחזא חויה בחלמיה וקמליה תני תנא קמיה דרבי יוחנן כל מיני משקין יפין לחלום חוץ מן היין יש שותהו וטוב לו ויש שותהו ורע לו יש שותהו וטוב לו שנאמר ויין ישמח לבב אגוש ויש שותהו ורע לו שנאמר תנו שכר לאובד ויין למרי נפש אמר ליה רבי יוחנן לתנא תני תלמיד חכם לעולם טוב לו שנאמר לכו לחמו בלחמי ושתו בין מסכותי אמר

(ה) ז"ק ה. ע"ש. (ו) נסתדדן (ז) ע"ש. א. לעיל. ז. ממנו: לה: (ח) נמילה מן: סוטה. ח. חולין. ט. ד. נפסח: מט. י. א. נסתדדן (י) נעיונן (יא) חנינה. ב. נמילה. ג. סנהדרין (יב) (יג) יומא פמ. (יד) וי"ב זכנייהו כמנמו ז' ד"ה דמסרג.

מוסף רש"י

הרואה הספד. מיהו זו לזה הרואה (ב"ק נח). אלו תפלין שבראש. אלו תן לכל מי שס' ה' קולא עלין (תולין פס). כמנמו זכני רוב השם ש"ן וז"ל (מנחות דה). אלא מאורשה. לל קלות ישקך (פסחים טס). לבני כלה. כלן לשמעו הדרשה כלל שנת (ב"ק ק"ח).

רב ניסים גאון

הרואה את הנחש בחלום פרנסה מזונמת לו. זה הדבר בניו על היקד שהזכיריהו בפ' ירח"ח (וי) ע"ה תנא ר' יוסי ואמר ברא וראה שלא כמדת הקביה מדת בשר דהם כו' קלל את הנחש עלה לגג מזונותיו עמו ור' ירמיהו מזונותיו עמו ולפי שפרנסתו מצויה לו בכל מקום לפיכך הרואה בחלמו פרנסה מזונמת לו: